

Nederlands
Jeugdinstituut

Jeugdparticipatie in gemeenten

Een inhoudelijke verkenning

2024 | Luuk de Vries en Afke Donker

Inleiding

Jeugdparticipatie is een belangrijk aspect van een democratische samenleving en speelt een cruciale rol in het vormgeven van de toekomst van gemeenten. Volgens het Kinderrechtenverdrag hebben jongeren het recht om te participeren in de samenleving. Het betrekken van jongeren bij besluitvormingsprocessen en het creëren van mogelijkheden voor hun actieve deelname kan leiden tot een meer inclusieve samenleving en een meer representatief lokaal bestuur.

Om inzicht te krijgen in hoe jeugdparticipatie in gemeenten er in de praktijk voorstaat, wat de uitdagingen zijn en welke verbeteringen mogelijk zijn, hebben wij vanuit het Nederlands Jeugdinstituut onderzoek gedaan.

Ons onderzoek was gericht op verschillende aspecten van jeugdparticipatie, zoals de betrokkenheid van jongeren bij gemeentelijke besluitvorming, de rol van jongerenraden of jeugdparlementen en de mate van invloed die jongeren hebben op het beleid en de beslissingen van hun gemeente. Daarnaast hebben we gekeken naar de manieren waarop gemeenten jongeren stimuleren en ondersteunen om actief deel te nemen aan het lokale bestuur. De uitkomsten van dit onderzoek helpen beter te begrijpen hoe jeugdparticipatie in gemeenten wel en niet werkt. Ze kunnen dienen als basis voor het ontwikkelen van effectievere strategieën en gericht beleid op dit gebied.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 De onderzoeksmethode	4
1.1 De vragenlijst voor gemeenten.....	4
1.2 De vragenlijst voor jongeren.....	4
2 De uitkomsten	5
2.1 Hoe vinden de gemeenten dat het gaat?	5
2.1.1 Worden de jongeren bij besluitvorming betrokken?	5
2.1.2 In hoeverre voeren gemeenten de participatieladder uit?	6
2.1.3 Wat gaat goed en wat kan beter?	7
2.1.4 Welke kennis missen gemeenten nog?	9
2.2 Hoe vinden de jongeren dat het gaat?	9
2.2.1 Welke mening en ervaring hebben de jongeren met jeugdparticipatie in hun gemeente?	10
2.2.2 Hoe beoordelen de jongeren vormen van jeugdparticipatie in hun gemeente?	11
2.2.3 Hoe lichten de jongeren hun oordeel over de jeugdparticipatie in hun gemeente toe?	11
2.2.4 Wat vinden de jongeren goede manieren om door de gemeente betrokken te worden?	12
3 Conclusie: laat jongeren meer meedoen	13
3.1. De ervaringen en behoeften van de gemeenten.....	13
3.2. De tips van de jongeren.....	13
3.3. Aanbevelingen voor gemeenten	14

1 De onderzoeksmethode

Om inzicht te krijgen in de meningen van jongeren over jeugdparticipatie hebben we onder jongeren tussen de twaalf en vijftientig jaar uit verschillende gemeenten enquêtes gehouden over hun ervaringen, percepties en betrokkenheid. Daarnaast hebben we een vragenlijst afgenomen bij sleutelfiguren in gemeenten, zoals beleidsmakers, om een dieper inzicht te krijgen in de context en de uitdagingen van jeugdparticipatie. Zowel de enquête voor jongeren als de vragenlijst voor gemeenten bestond uit open en gesloten vragen. De uitkomsten hiervan hebben we geanalyseerd.

1.1 De vragenlijst voor gemeenten

De vragenlijst voor gemeenten was bedoeld om procesmatige informatie te krijgen, zoals het soort beleidsinitiatieven dat zij nemen gericht op jeugdparticipatie en de structuren en processen die zij hebben ingericht om jongeren hierbij te betrekken. Ook hebben we gevraagd naar succesverhalen en ervaren moeilijkheden die de mate van betrokkenheid van jongeren bij besluitvormingsprocessen beïnvloeden. We hebben de vragenlijst opgesteld op basis van kennis in het dossier over jeugdparticipatie van het Nji. Collega's van het project jeugdparticipatie hebben feedback op de vragenlijst gegeven.

Het werven van gemeenten voor dit onderzoek verliep via collega's van het Nji. Zij hebben afzonderlijke gemeenten en netwerken van gemeenten gevraagd om deel te nemen. De vragenlijst is opgesteld in Google Forms en via e-mail verspreid onder de gemeenten. In totaal hebben twaalf gemeenten de vragenlijst ingevuld.

1.2 De vragenlijst voor jongeren

De vragenlijst voor jongeren ging over hun percepties van, ervaringen met en suggesties voor jeugdparticipatie. Ook hebben we open vragen gesteld om dieper inzicht te krijgen in de beleving van jongeren. De enquête werd van tevoren getest door collega's van het project jeugdparticipatie en een aantal jongeren. Op basis van hun feedback is de vragenlijst aangepast.

De vragenlijst is geprogrammeerd in Google Forms en verspreid via sociale media en netwerken van collega's. De meeste jongeren hebben de vragenlijst beantwoord nadat ze via een sneeuwbalmethode de link kregen doorgestuurd. Daarnaast heeft de onderzoeker mensen in zijn eigen netwerk benaderd via WhatsApp en gevraagd om de vragenlijst verder te verspreiden in hun app-groepen. Een klein aantal jongeren heeft de vragenlijst beantwoord via het Instagram-account van het Nji. In totaal hebben 57 jongeren deelgenomen. Twee van hen waren tussen de 12 en 14 jaar oud, zes tussen de 15 en 17 jaar oud, 27 tussen de 18 en 20 jaar oud en 22 tussen de 21 en 24 jaar oud.

2 De uitkomsten

Eerst bespreken we de uitkomsten van de vragenlijst onder gemeenten. Daarna beschrijven we de meningen en ervaringen van de jongeren op het gebied van jeugdparticipatie.

2.1 Hoe vinden de gemeenten dat het gaat?

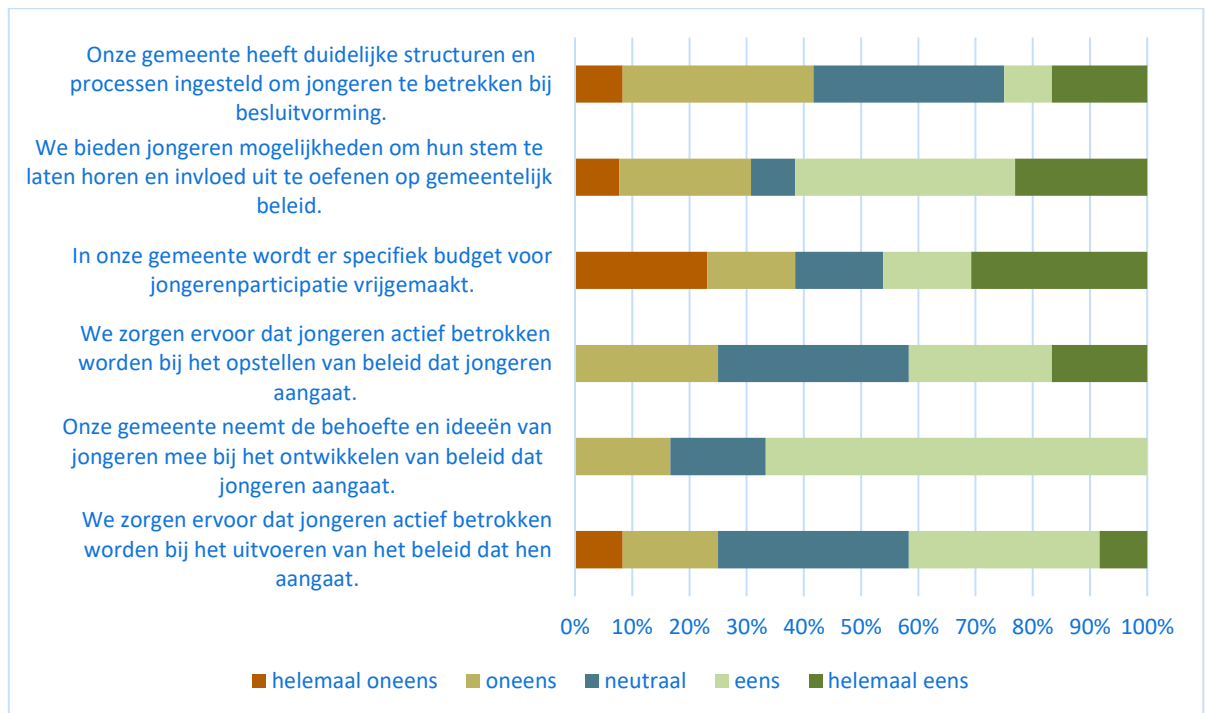
Om te peilen hoe de processen rond jeugdparticipatie in de gemeenten georganiseerd en uitgevoerd worden, hebben we de gemeenten vier vragen voorgelegd:

- Worden de jongeren bij besluitvorming betrokken?
- In hoeverre voeren gemeenten de participatieladder uit?
- Wat gaat er goed en wat kan beter?
- Welke kennis missen gemeenten nog?

2.1.1 Worden de jongeren bij besluitvorming betrokken?

Aan de hand van een aantal stellingen over het betrekken van jongeren bij het besluitvormingsproces, zie figuur 1, wordt zichtbaar of gemeenten in het algemeen actief bezig zijn met het betrekken van hun jongeren.

Figuur 1: gemeentelijke mening en structuren

Veel gemeenten geven aan dat ze behoefte hebben aan de input van jongeren en dat ze jongeren daarvoor ook de gelegenheid geven. Toch betreft lang niet elke gemeente de jongeren actief bij de besluitvorming. Ongeveer een derde van de gemeenten meldt dat zij daarvoor geen duidelijke structuren en processen hebben ingesteld. Terwijl die juist de basis vormen voor jeugdparticipatie omdat jongeren daardoor weten waar ze in eerste instantie aan toe zijn. Slechts drie van de twaalf gemeenten hebben deze structuren en processen geregeld. Andere gemeenten laten wel weten dat ze de behoeften en ideeën van jongeren serieus nemen bij het ontwikkelen van beleid dat hen aangaat.

Uit de reacties op deze stellingen blijkt dat het in de meeste deelnemende gemeenten nog niet helemaal duidelijk is hoe ze jongeren betrekken bij besluitvorming, maar dat de mogelijkheden daarvoor er wel zijn. Het is jammer dat die mogelijkheden als gevolg van onduidelijke structuren en processen niet benut worden, terwijl de gemeenten de ideeën van de jongeren wel serieus willen nemen. Het is voor jongeren belangrijk om te weten waar en hoe ze hun ideeën met hun gemeente kunnen delen. Met de mogelijkheden voor jeugdparticipatie gaat het dus de goede kant op, maar is er ook zeker nog verbetering nodig en mogelijk.

2.1.2 In hoeverre voeren gemeenten de participatieladder uit?

De participatieladder is een hulpmiddel om vormen van jeugdparticipatie in te delen. De verschillende treden ervan geven de mate van participatie van jongeren weer, variërend van informeren tot meebeslissen en zelfs samenwerken met volwassenen. In het kader hieronder staan de verschillende vormen uitgelegd.

Informeren:

Volwassenen voeren het project of de activiteit uit. De jeugd wordt ad hoc betrokken door ze te informeren.

Raadplegen:

Volwassenen voeren het project of de activiteit uit. De jeugd wordt geraadpleegd, heeft inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.

Adviseren:

Volwassenen coördineren het project of de activiteit. De jeugd wordt bij onderdelen betrokken en om advies gevraagd.

Coproduceren:

De jeugd neemt het initiatief voor een project of activiteit en neemt besluiten over de uitvoering. Volwassenen hebben een begeleidende rol.

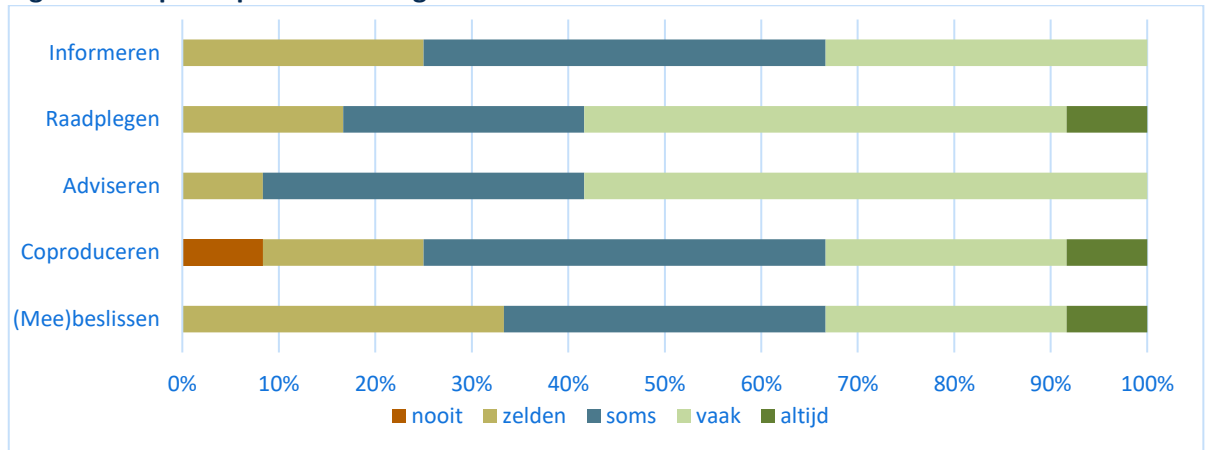
(Mee)beslissen:

De jeugd neemt het initiatief en voert het project uit. Volwassenen kunnen eventueel bij de besluitvorming betrokken worden

Deze verschillende vormen van participatie dienen ieder een eigen doel. Het is vooral belangrijk dat er een goede balans tussen is. Met dit hulpmiddel bekijken we in hoeverre jongeren mogen participeren.

Blijft het alleen bij informeren of mogen ze soms ook het voortouw nemen waarbij volwassenen hen waar nodig ondersteunen? Uit figuur 2 blijkt dat de deelnemende gemeenten jongeren vaak tot altijd raadplegen en ook advies vragen op specifieke onderwerpen. Veel minder vaak informeren ze jongeren, laten ze jongeren coproduceren of (mee)beslissen.

Figuur 2: de participatieladder in gemeenten

Uit deze gegevens blijkt dat gemeenten jongeren wel betrekken bij besluitvormingsprocessen, want ze mogen advies en raad geven. Maar vervolgens voeren de volwassenen, en niet de jongeren, het project of de activiteit uit. De jongeren hebben tijdens projecten een wat afzijdige rol en worden ook niet altijd geïnformeerd. Inhoudelijk mogen ze meedenken, maar als het wat verder gaat en het komt op het informeren en uitvoeren aan, stopt de invloed en betrokkenheid van de jongeren grotendeels. Om de jeugd meer bij het besluitvormingsproces te betrekken kunnen gemeenten wellicht extra inzetten op de participatievormen informeren, coproduceren en (mee)beslissen.

2.1.3 Wat gaat goed en wat kan beter?

We hebben gemeenten een aantal open vragen gesteld over wat er goed gaat en wat beter kan op het gebied van jeugdparticipatie. Uit de antwoorden blijkt dat alle bevraagde gemeenten iemand hebben die zich bezighoudt met jeugdparticipatie. In grotere gemeenten zijn dat meerdere mensen, variërend van twee tot dertig.

Jongeren dragen onderwerpen aan

Gemeenten geven aan dat ze openstaan voor de ideeën van jongeren, ook als die zelf onderwerpen aandragen. Enkele voorbeelden die gemeenten geven van beleid dat is aangepast door de invloed van jongeren zijn:

- het kinderarmoedebeleid
- het maken van een skatebaan en hangplek naar ontwerp van jongeren
- de aanpak jongerenproblematiek 16-27: ondersteuning in het proces van volwassen worden
- Cityboost: het begeleiden en faciliteren van de dromen en wensen van jongeren. Met als concreet voorbeeld het plaatsen van een kunstwerk dat verwijst naar mentale gezondheid.

‘Leuk is dat jongeren helpen bij het schrijven van ons beleidskader. Verder hebben onze jongeren bijvoorbeeld de website laten aanpassen, hebben wij meegewerkt aan een toekomstplan en is er een notitie goedgekeurd door de wethouder over een preventieve aanpak op schulden met hun inbreng’. Citaat van een gemeente

Het effect van de jongerenraad

Meerdere gemeenten geven aan dat er in hun gemeente in ieder geval een jongerenraad aanwezig is waar zij advies aan kunnen vragen. Ook hebben sommige gemeenten een kinderraad met een kinderburgemeester. De beleidsmedewerkers die de vragenlijst hebben ingevuld, merken dat hun collega’s door de jaren heen een steeds positievere houding hebben gekregen tegenover jeugdparticipatie. Vaak gebeurt dat na positieve ervaringen met bijvoorbeeld de jongerenraad. Deze positieve ontwikkeling kan nog verder worden doorgezet.

Het bereiken van jongeren

Sommige gemeenten vinden het nog spannend om met jongeren in gesprek te gaan. Jongeren hebben vaak geen idee waar ze hun ideeën kunnen delen en moeten zelf veel acties ondernemen om gehoord te worden. De bal ligt daardoor dus meer bij de jongeren.

Twee gemeenten delen een kleine beloning uit aan jongeren om hun participatie te stimuleren. Om ervoor te zorgen dat minder of niet participerende (kwetsbare) jongeren ook hun stem laten horen, zetten de meeste gemeenten jongerenwerkers en andere professionals in.

Het daadwerkelijk bereiken en werven van jongeren blijft wel een lastig punt. Gemeenten zien dat jongeren het soms saai vinden of moeilijk te motiveren zijn om hun tijd te investeren. Tegelijkertijd zien ze dat jongeren vooral graag meedenken als de onderwerpen concreter worden, bijvoorbeeld het inrichten van een speelplek of een nieuw skateplein.

Het moment om jongeren te betrekken

Gemeenten nemen jongeren over het algemeen wel serieus, maar in de praktijk leidt dat vooral tot kleine aanpassingen. Gemeenten vinden het soms moeilijk om de ideeën van jongeren te verwerken, omdat die niet altijd haalbaar of realistisch is. Ze proberen wel zo goed mogelijk gebruik te maken van het advies van jongeren. Het belangrijkste verbeterpunt dat gemeenten zelf zien is dat zij jongeren eerder kunnen betrekken, op het moment dat er nog meer mogelijkheden zijn om een plan bij te sturen.

De verspreiding van informatie

Bovenstaande constatering pleiten ervoor om jongeren al in een vroeg stadium te informeren over ideeën die de gemeente heeft. Zij kunnen dan zelf aangeven over welke onderdelen ze willen meedenken.

Het is ook belangrijk om de uitkomsten van die participatieprocessen breed te delen zodat ook andere jongeren zien dat het mogelijk is om je stem te laten horen en dat dit effect heeft. Gemeenten geven aan dat ze op dit moment jongeren vaak informeren via jongerenraden, tijdens

bijeenkomsten met jongerenraden, via een groep in whatsapp of in een enkel geval via sociale media. Daardoor is de kans groot dat de informatie vooral binnen het groepje van jongeren blijft die al in de jongerenraad zitten of anderszins actief zijn. En dat die informatie de jongeren buiten de raad amper bereikt.

2.1.4 Welke kennis missen gemeenten nog?

Veel deelnemende gemeenten blijken moeite te hebben met het daadwerkelijk bereiken en betrekken van jongeren met verschillende meningen. Wat opvalt is dat ze veel aandacht besteden aan de jongeren binnen een jongerenraad, maar de jongeren daarbuiten minder goed bereiken. Gemeenten hebben behoefte aan kennis over manieren om deze laatste groep jongeren te betrekken en te motiveren voor participatie.

Ook willen ze meer weten over het afstemmen van vraag en aanbod op het gebied van participatie en willen ze een beter overzicht krijgen van alle actieve netwerken van jongeren in de stad. Ze zoeken naar manieren om de bestaande organisatiestructuur te veranderen zodat jongeren meer zelf kunnen creëren of samen co-creëren. Een centrale vindplek om van elkaar te leren en hun aanpak samen verder te ontwikkelen is hiervoor belangrijk.

Gemeenten ervaren ook moeilijkheden in de coördinatie van concrete activiteiten in de stad. Vaak gaan beleidsmedewerkers maar over een deel van de participatie.

Tot slot hebben gemeenten meer kennis nodig over het goed implementeren van structuren en processen voor jeugdparticipatie waardoor die structureel ingevoerd en gedragen worden.

2.2 Hoe vinden de jongeren dat het gaat?

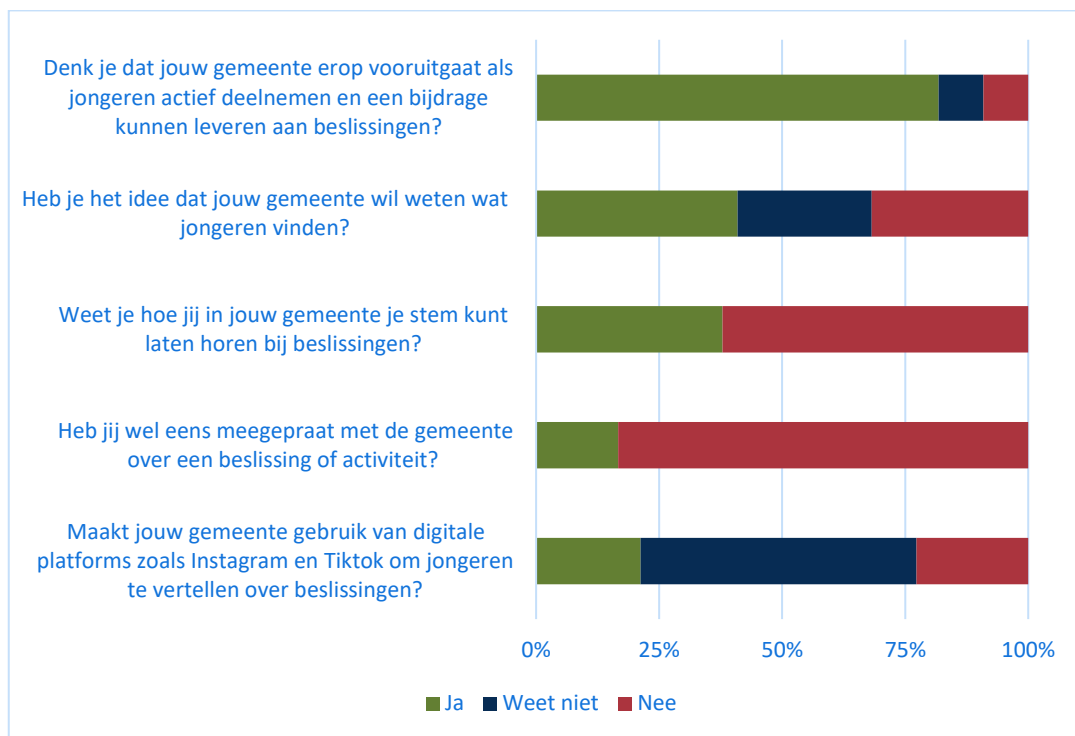
Om te peilen wat jeugdparticipatie in de gemeente voor jongeren betekent, hebben we hen twee series stellingen en twee open vragen voorgelegd over de volgende onderwerpen:

- hun mening en ervaring met jeugdparticipatie in hun gemeente in het algemeen
- hun oordeel over vormen van jeugdparticipatie in hun gemeente
- hun toelichting op dat oordeel
- wat zij goede manieren vinden om door de gemeente betrokken te worden

2.2.1 Welke mening en ervaring hebben de jongeren met jeugdparticipatie in hun gemeente?

Allereerst hebben we de jongeren gevraagd naar hun mening over en hun ervaring met jeugdparticipatie in het algemeen (zie figuur 3). Bijna alle jongeren denken dat hun gemeente erop vooruitgaat als jongeren meedenken. Maar ze hebben niet echt het idee dat de gemeente dat ook wil. Ze weten zelf niet hoe ze hun stem zouden moeten laten horen en maar heel weinig jongeren hebben dat al eens gedaan.

Figuur 3: de mening en ervaring van jongeren met participatie in hun gemeente

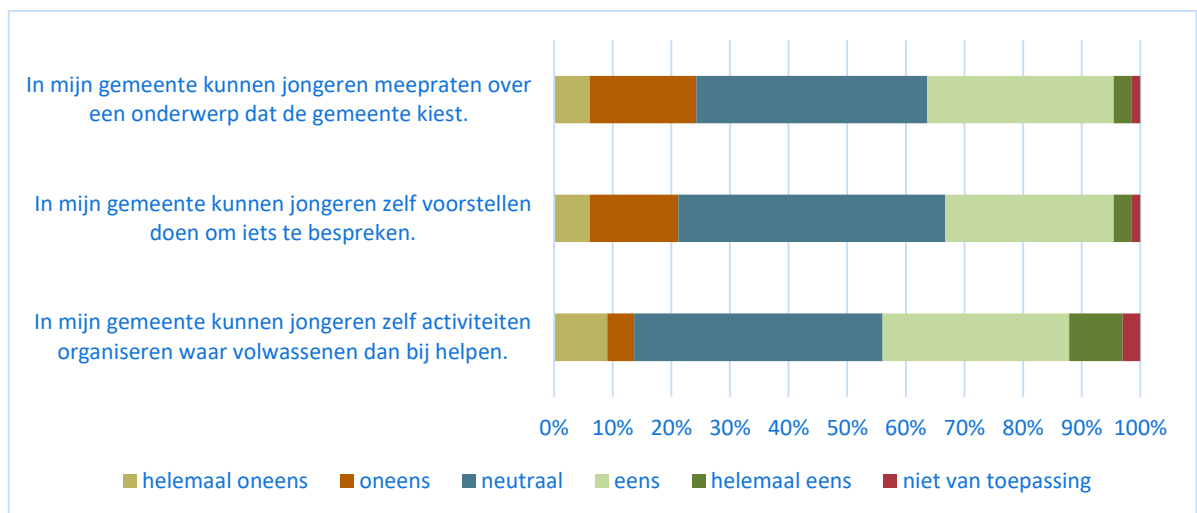
In de toelichting konden de jongeren uitleggen waarom ze niet hadden meegepraat of waarover ze dat wel hadden gedaan. Als reden waarom ze dat niet hebben gedaan, geven de jongeren vooral dat ze daarvoor nooit gevraagd zijn of niet weten hoe dat moet. Ook zijn er jongeren die zeggen dat ze er zelf geen behoefte aan hebben, geen tijd voor hebben of niet het idee hebben dat het verschil maakt.

Op de laatste stelling geven jongeren de toelichting dat communicatie vanuit de gemeente via sociale media, als die al plaatsvindt, hen niet bereikt.

2.2.2 Hoe beoordelen de jongeren vormen van jeugdparticipatie in hun gemeente?

In de volgende drie stellingen (zie figuur 4) hebben we jongeren gevraagd naar hun mening over verschillende vormen van jeugdparticipatie in hun gemeente. De jongeren geven hierop vooral een neutraal antwoord, waarschijnlijk omdat ze niet goed weten wat er mogelijk is.

Figuur 4: Het oordeel van jongeren over vormen van jeugdparticipatie in hun gemeente

2.2.3 Hoe lichten de jongeren hun oordeel over de jeugdparticipatie in hun gemeente toe?

In antwoord op een aantal open vragen konden de jongeren aangeven wat ze in het algemeen vinden van jeugdparticipatie in hun gemeente. Ook hieruit blijkt dat veel jongeren dat niet weten. Maar er zijn ook andere geluiden, zoals blijkt uit de volgende citaten:

‘Jammer dat wij niks mogen meebeslissen, bijvoorbeeld als het om een panna veldje gaat of een ander recreatief project.’

Jongere (15-17) uit Drimmelen

‘Goed, komt ook wel door de grote hoeveelheid studenten en scholieren. Door middel van lezingen, activiteiten in parken worden jongeren betrokken.’

Jongere (21-24) uit Utrecht

‘Niet goed, er is jeugdparticipatie maar ze doen het alleen voor de show dus we worden uitgenodigd voor een pizza sessie en we horen er niks van terug.’

Jongere (21-24) uit Oost-Gelre

'Ze proberen participatie te bevorderen maar het is allemaal wat stoffig, wel een jongerenraad en geen social media bereik bijvoorbeeld.'

Jongere (21-24) uit Sittard-Geleen

'Redelijk goed, mijn gemeente ondersteunt een aantal jongereninitiatieven in samenwerking met welzijnsorganisaties. Denk aan teenfests of jongerencentra. Dat zij deze initiatieven ondersteunen, kunnen zij echter beter uitdragen zodat ze dit verder kunnen exploiteren.'

Jongere (21-24), gemeente onbekend

2.2.4 Wat vinden de jongeren goede manieren om door de gemeente betrokken te worden?

We hebben de jongeren ook gevraagd wat zij een goede manier vinden om henzelf en hun leeftijdsgenoten enthousiast te maken om mee te praten. Ze geven de volgende concrete tips:

- Maak meer promotie voor het feit dat jongeren kunnen meepraten.
- Vertel dat jongeren over veel onderwerpen kunnen meepraten zodat ze zelf kunnen kiezen wat ze interessant vinden.
- Communiceer via social media. Als jongeren daarop meer onderwerpen vanuit de gemeente voorbij zouden zien komen, weten ze ook beter waar ze over kunnen meepraten.
- Maak bijeenkomsten ook voor jongeren interessant, bijvoorbeeld door ze een workshop aan te bieden en dit te combineren met het ophalen van hun mening.
- Houd rekening met de planning van jongeren, dus organiseer een bijeenkomst niet in de toetsweek van de plaatselijke middelbare school en misschien juist wel in een schoolvakantie.
- Geef jongeren een vergoeding voor hun tijd.
- Benader jongeren via jongerenwerkers.
- Geef jongeren waardering en neem hen serieus.

Een van de jongeren gaf een leuk voorbeeld: *'Wij hebben de aanvraag gedaan met een project voor het bouwen van een calisthenics park. Dat is er ook heel vlot gekomen!'*

3 Conclusie: laat jongeren meer meedoen

De meeste deelnemende gemeenten maken het mogelijk voor jongeren om hun stem te laten horen en nemen de ideeën van jongeren ook serieus. Toch hebben veel van deze gemeenten geen duidelijke structuren en processen ingericht om jongeren te betrekken bij de besluitvorming. Dit wordt bevestigd in de enquête onder jongeren. Voor jongeren is het vaak onduidelijk hoe ze hun stem precies kunnen laten horen. Wat daarin ook meespeelt is dat jongeren vaak slecht worden geïnformeerd over de onderwerpen die binnen de gemeente spelen of dat de communicatie daarover verloopt via kanalen die hen niet goed bereiken.

3.1. De ervaringen en behoeften van de gemeenten

Gemeenten vragen vaak advies aan jongeren via hun jongerenraad. Buiten die raad participeren jongeren minder actief. Ook laat een meerderheid van de gemeenten jongeren weinig coproduceren en meebeslissen. Jongeren mogen adviseren en meedenken, maar het zijn vooral volwassenen die voor de uitvoering zorgen.

Gemeenten zijn tevreden over hun jongerenraad en over het feit dat ieder geval één medewerker zich met de jeugd bezighoudt. Ook merken ze op dat steeds meer van hun collega's positief kijken naar jeugdparticipatie, voornamelijk doordat ze vaker zien dat jongeren goed en gedegen advies geven. Ze betrekken daardoor steeds meer jongeren bij projecten en laten de jongeren steeds meer zelf uitvoeren.

Wat gemeenten nog lastig vinden is om jongeren buiten de jongerenraad te bereiken en motiveren om te participeren. Ook vinden ze het soms lastig om de jongerenraad op tijd in te schakelen en vervolgens terug te koppelen wat er in het beleid met het advies van jongeren gedaan is. Hier kan volgens gemeenten zelf verbetering in komen.

Gemeenten hebben behoefte aan meer kennis over het bereiken en betrekken van verschillende groepen jongeren. Ook willen ze weten over hoe ze de vraag van de jongeren en het aanbod van gemeenten beter bij elkaar kunnen brengen. Gemeenten vragen zich af hoe ze de bestaande organisatiestructuren zo kunnen veranderen dat de jongeren meer zelf gaan co-creëren en meebeslissen.

3.2. De tips van de jongeren

De meeste jongeren die aan ons onderzoek hebben meegewerkt, hebben geen idee waar ze de gemeente hun mening kunnen geven. Ze hebben daarvoor een aantal nuttige tips, die vooral neerkomen op:

- Communiceer veel via kanalen die jongeren bereiken over wat je doet, dan gaan jongeren “aan” op de onderwerpen die ze interessant vinden. Jongeren hebben een aantal leefomgevingen waar je ze kunt werven: online (sociale media), hun wijk of buurt (jongerenwerkers) en school (sluit aan bij burgerschapsvorming en maatschappelijke stages).

- Als je bijeenkomsten organiseert voor jongeren, houd dan rekening met hun planning, maak ze voor jongeren interessant en zorg dat zij er ook iets voor terugkrijgen. Dat kun je doen door het te koppelen aan een activiteit en te zorgen dat ze zich nuttig voelen.
- Waardeer de inbreng van jongeren, benut die en koppel terug wat je er mee gedaan hebt.

3.3. Aanbevelingen voor gemeenten

Een beperking van dit onderzoek is dat slechts twaalf gemeenten 66 jongeren de vragenlijst hebben ingevuld. Omdat daar zowel grote als kleine gemeenten bij zitten, denken we dat we toch een goed beeld hebben gekregen van hoe gemeenten er over het algemeen voorstaan als het gaat om jeugdparticipatie. Maar dat is nog geen goed beeld van hoe het er in alle gemeenten in Nederland aan toe gaat. Deze beperking geldt ook voor de jongeren. Het is een kleinschalig onderzoek met een lage respons. Toch hebben we genoeg antwoorden gekregen om twee aanbevelingen te kunnen doen aan gemeenten die verder willen met jeugdparticipatie:

1. Maak meer gebruik van sociale media om jongeren te bereiken en te motiveren

Jongeren vragen om meer promotie en toelichting van de mogelijkheden om te participeren via sociale media. Zorg daarom voor open communicatiekanalen tussen jongeren en lokale overheden, zodat jongeren hun zorgen en ideeën kunnen delen en gemeenten directe feedback kunnen ontvangen.

2. Zorg voor duidelijke structuren en processen en beloon jongeren voor hun medewerking

Jongeren werken eerder mee aan initiatieven van de gemeente als ze er zelf ook iets uit kunnen halen. Dat kan een financiële vergoeding zijn, maar ook een ervaring of ontwikkelingsmogelijkheid. Die wederkerigheid is niet alleen motiverend voor de jongeren, maar ook voor degene bij de gemeente die er budget en tijd voor vrijmaakt. Die raakt daardoor meer gemotiveerd om de opbrengsten ook echt te gebruiken bij de vorming of uitvoering van beleid. En dat zorgt er weer voor dat zowel de gemeente als de jongeren actiever gaan participeren. Blijf als gemeente dus evenementen en workshops organiseren voor jongeren en deel de informatie via communicatiekanalen die zij gebruiken.

Tot slot doen we op basis van de literatuur nog de volgende algemene aanbevelingen:

1. Moedig kinderen en jongeren aan om vroegtijdig op scholen en in onderwijsinstellingen te participeren.

Hierdoor worden ze zich op vroege leeftijd al bewust van de mogelijkheden en kunnen ze daar gebruik van maken.

2. Zet jeugdparticipatie onder collega's en maatschappelijke partners in een positief daglicht.

Zo kun je elkaar onderling motiveren om je met zijn allen nog meer in te zetten voor de jongeren.

3. Betrek de jongeren bij besluitvormingsprocessen door ze zelf onderwerpen te laten aandragen die op de agenda moeten komen.

Laat ze daarvoor zelf initiatieven nemen in plaats van hen onderwerpen voor te leggen waar je advies voor nodig hebt en alleen volwassenen initiatieven te laten nemen. Probeer ja te zeggen op de initiatieven van jongeren, zodat ze zien dat hun ideeën gebruikt worden. Evalueer vervolgens de uitkomsten met de jongeren.

En de belangrijkste aanbeveling is: **luister naar jongeren en gebruik hun advies.**

Het Nederlands Jeugdinstituut is een onafhankelijk en betrokken kenniscentrum dat actuele kennis over jeugd, vakmanschap en de organisatie van het jeugdveld verzamelt, verrijkt, duidt en deelt.

© 2024 Nederlands Jeugdinstituut

Alle informatie uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en openbaar gemaakt worden. Graag de bron vermelden.

Meer informatie over jeugdparticipatie: www.nji.nl/jeugdparticipatie.

Daar vind je ook de contactgegevens van medewerkers, waar je met vragen terecht kunt.

Auteurs: Luuk de Vries en Afke Donker (stage-begeleider)